

Recente ontwikkelingen op het gebied van milieu- en energierecht
(december 2022 tot februari 2023)

Peer-reviewed author version

SCHOONE, Edo (2023) Recente ontwikkelingen op het gebied van milieu- en energierecht (december 2022 tot februari 2023). In: Milieu- en energierecht, 2023 (2) , p. 123 -128.

Handle: <http://hdl.handle.net/1942/41474>

Overzicht van wetgeving 1 december 2022 – 28 februari 2023

Edo Schoone

Doctoraatsbursaal Rechten UHasselt

Centrum Overheid en Recht

Centrum Milieukunde

INHOUD

Deze bijdrage bevat een overzicht van enkele interessante en geselecteerde wijzigingen in het milieu- en energierecht van 1 december 2022 tot en met 28 februari 2023.

EUROPA

14-12-2022. Richtlijn 2022/2464 betreffende wijzigingen aan de duurzaamheidsrapportering door ondernemingen

1. De nieuwe richtlijn (EU) 2022/2464 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen¹ voorziet uitgebreidere rapportageverplichtingen over niet-financiële duurzaamheidsaspecten. Naast de uitbreiding van de verplichtingen en toepassingsgebied, verstrengen enkele wijzigingen de controle op de niet-financiële rapportage. Het toepassingsgebied van de verplichtingen wordt ook uitgebreid naar kleinere ondernemingen.

Om dit mogelijk te maken, past de richtlijn 2022/2464 vier instrumenten omtrent duurzaamheidsrapportage aan:

- De Richtlijn (EU) 2004/109/EG (de “Transparantierichtlijn”)²
- De Richtlijn (EU) 2006/43/EG (de “Controlerichtlijn”)³

¹ Richtlijn (EU) 2022/2464 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 537/2014, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn 2006/43/EG en Richtlijn 2013/34/EU met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen.

² Richtlijn (EU) 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een geregelende markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2001/34/EG.

³ Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad.

- De Verordening (EU) 537/2014 (de “Controleverordening”)⁴
- De Richtlijn 2013/34/EU (de “Jaarrekeningrichtlijn”)⁵ zoals gewijzigd door de Richtlijn 2014/95/EU (de “NFI-Richtlijn”)⁶

De voornaamste wijzigingen gebeuren aan de jaarrekeningrichtlijn. Deze worden hieronder meer uitgebreid besproken.

Reden tot wijziging

2. De voornaamste wijzigingen raken de Richtlijn 2013/34/EU omtrent de jaarlijkse (geconsolideerde) financiële overzichten (de “jaarrekeningenrichtlijn”). De jaarrekeningenrichtlijn was reeds een eerste maal gewijzigd door de Richtlijn 2014/95/EU (de “NFI-richtlijn”) waarin verplichtingen werden opgelegd aan grote ondernemingen en ondernemingen van openbaar belang⁷ om te rapporteren over niet-financiële informatie. Deze ondernemingen dienden hierdoor een verslag uit te brengen over de impact van duurzaamheidsaspecten op de eigen bedrijfsvoering en over hoe de activiteiten van de onderneming zelf op deze aspecten een impact hebben.

De inhoud van de rapportageverplichting bleek echter te beperkt en te vaag. Betere verslaggeving bleek noodzakelijk om tegemoet te komen aan de stijgende vraag naar transparante informatie. Zo dienen beleggers meer informatie te hebben om de risico’s en opportuniteiten van de duurzaamheidsaspecten van beleggingen goed in te kunnen schatten. Sociale partners, niet-gouvernementele organisaties en andere belanghebbenden hebben ook meer informatie nodig om ondernemingen beter verantwoordelijk te kunnen stellen voor hun activiteiten. Door meer transparantie te bieden, kunnen beleggers meer rekening houden met

⁴ Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie.

⁵ Richtlijn (EU) 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad.

⁶ Richtlijn 2014/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen.

⁷ In de zin van art. 3, lid 4, van de Richtlijn 2013/34/EU

duurzaamheidsgerelateerde risico's en kunnen ze financiële middelen toekennen aan ondernemingen met duurzame bedrijfsmodellen.⁸

Langs de andere kant is het huidige kader onvoldoende duidelijk voor rapporterende ondernemingen. Zo zijn er veel verschillende particuliere normen en kaders ontstaan om te voldoen aan de verplichtingen van de NFI-richtlijn. Ondernemingen worden ook meer geconfronteerd met vragen omtrent hun duurzaamheid, wat leidt tot bijkomende kosten. Deze rapportage dient te worden geharmoniseerd.⁹

Wijzigingen aan de jaarrekeningrichtlijn en de NFI-richtlijn

3. Een eerste belangrijke wijziging betreft de uitbreiding van de duurzaamheidsrapporteringsverplichting naar onder meer kleine en middelgrote ondernemingen. Micro-ondernemingen¹⁰ hoeven niet te voldoen aan de nieuwe rapportageverplichting. Bijkomend zullen ook ondernemingen uit derde landen met een netto-omzet van meer dan 150 miljoen EUR in de EU vallen onder de rapportageverplichting.

4. Om deze doelstellingen te behalen, dient de rapportage nu bijkomend toekomstgerichte en terugblikkende informatie te bevatten, zowel kwalitatief als kwantitatief. Ondernemingen moeten onder meer gedetailleerde informatie geven over hun duurzaamheidsbeleid, de wijze waarop ze bijdragen aan broeikasgasemissiereductiedoelstellingen, de eigen feitelijke of potentiële negatieve effecten en de rol van de leidinggevende organen. Deze informatie dient gebaseerd te zijn op wetenschappelijk bewijs en relevante indicatoren.¹¹ Ook dient informatie verschaft te worden over de gehele waardeketen van de onderneming op korte, middellange en lange termijn. De wijze waarop de informatie over de waardeketen vergaard wordt, moet de eerste drie jaar gemotiveerd worden in het verslag.¹²

Ondernemingen die onder het toepassingsgebied vallen, zullen ook moeten rapporteren over immateriële middelen die niet in de boekhouding zijn opgenomen.¹³ Dit betreft onder meer

⁸ Voorstel (COMM) tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn 2006/43/EG en Richtlijn (EU) nr. 537/2014 betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen, 21 april 2021, COM(2021) 189 final, 3. (Hierna: Voorstel tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU.)

⁹ *Ibid.*

¹⁰ Zoals gedefinieerd in art. 3, lid 1 van de Richtlijn 2013/34/EU.

¹¹ Art. 1, 4) Richtlijn 2022/2464, dat art. 19bis Richtlijn 2013/34/EU vervangt.

¹² Art. 1, 4) Richtlijn 2022/2464, dat art. 19bis Richtlijn 2013/34/EU vervangt.

¹³ Art. 1, 3) Richtlijn 2022/2464, dat art. 19, lid 1, Richtlijn 2013/34/EU vervangt.

middelen gerelateerd aan duurzaamheidskwesties, zoals competenties en motivatie van personeelsleden en zoals de kwaliteit van de relaties van de onderneming met haar klanten en leveranciers.

5. Kleinere ondernemingen kunnen de rapporteringsverplichtingen beperken op grond van het nieuwe art. 19bis lid 6 van de jaarrekeningrichtlijn. De aparte nog op te stellen standaarden zullen ook in verhouding staan tot en relevant zijn voor de capaciteiten en kenmerken van deze ondernemingen en worden door de Commissie tegen 30 juni 2024 vastgelegd.

6. De juiste inhoud van de duurzaamheidsrapportering wordt nog vastgelegd in duurzaamheidsrapporteringsstandaarden. De krachtlijnen van deze standaarden wordt beschreven in een nieuw hoofdstuk 6 *bis* in de Richtlijn 2013/34/EU.¹⁴ Een nieuw hoofdstuk 6 ter spitst zich toe op een uniform elektronisch verslagleggingsformaat.¹⁵

7. De verplichtingen ten aanzien van derde landen wordt ook aangescherpt. Zo dienen dochterondernemingen waarvan de uiteindelijke moederonderneming onder het recht van een derde land valt, tevens een duurzaamheidsverslag op te stellen. Dit geldt echter enkel voor grote dochterondernemingen en op kleine en middelgrote dochterondernemingen die organisaties van openbaar belang zijn.¹⁶

8. De omzetting van de richtlijn in het nationale recht dient uiterlijk op 6 juli 2024 voltooid te zijn. Vervolgens wordt een gefaseerde aanpak gehanteerd. Vanaf de boekjaren die op of na 1 januari 2024 beginnen, zullen de grote ondernemingen die organisaties van openbaar belang zijn samen met organisaties van openbaar belang als eerste moeten voldoen aan de gewijzigde rapportageverplichtingen. In de tweede fase, voor boekjaren die op of na 1 januari 2025 beginnen, moeten de andere grote ondernemingen en moederondernemingen de nieuwe rapportageverplichtingen uitvoeren. In de derde fase, startend vanaf de boekjaren die op of na 1 januari 2026 beginnen, volgen de kleine en middelgrote ondernemingen samen met kleine en niet-complexe instellingen.¹⁷

¹⁴ Art. 1, 8) Richtlijn 2022/2464, dat hoofdstuk 6*bis* invoegt in Richtlijn 2013/34/EU.

¹⁵ Art. 1, 9) Richtlijn 2022/2464, dat hoofdstuk 6*ter* invoegt in Richtlijn 2013/34/EU.

¹⁶ Art. 1, 14) Richtlijn 2022/2464, dat hoofdstuk 9*bis* invoegt in Richtlijn 2013/34/EU.

¹⁷ Art. 5 Richtlijn 2022/2464

Voor België betekent deze wijziging dat de wet van 3 september 2017 betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote vennootschappen en groepen moet worden aangepast.

VLAANDEREN

2-12-2022. Wijziging van het Energiebesluit middels het nieuwe Verzamelbesluit Energie VIII

9. Op 27 januari 2022 werd het nieuwe Verzamelbesluit Energie VIII gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.¹⁸ Het Verzamelbesluit Energie VIII wijzigt verschillende besluiten met betrekking tot Energie, namelijk:

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater (het Centrale stooktoestellen besluit”);
- het Milieuhandhavingsbesluit van 12 december 2008;¹⁹
- het Energiebesluit van 19 november 2010.²⁰

10. De eerste twee hoofdstukken van het Verzamelbesluit Energie VIII wijzigen het Centrale stooktoestellen besluit en het Milieuhandhavingsbesluit.

De voornaamste wijziging in het Centrale stooktoestellen besluit is dat er een nieuwe meldingsplicht wordt ingevoerd in artikel 15, §7 voor installateurs bij de eerste ingebruikname of het volledige onderhoud van een centraal stooktoestel. Deze meldingsplicht heeft als doel om de bestaande verplichtingen beter op te kunnen volgen, samen met een verbeterde communicatie en sensibilisatie over de kenmerken van de toestellen.

Aan deze verplichting wordt ook een handhavingsbepaling gekoppeld. In het Milieuhandhavingsbesluit wordt in bijlage IX aan het punt “Verplichtingen van de persoon belast met de keuring vóór eerste ingebruikname, met de onderhoudsbeurt of met de verwarmingsaudit van een centraal stooktoestel” een nieuwe rij toegevoegd met de vermelding

¹⁸ Besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie

¹⁹ Het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

²⁰ Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid

van het nieuwe artikel 15, §7 Centrale stooktoestellen besluit. Het schenden van de bepaling wordt bijgevolg gekwalificeerd als een milieu-inbreuk.

11. Een tweede reeks wijzigingen raken aan het Energiebesluit van 19 november 2010. Hier worden enkel de grotere wijzigingen uitgelicht.

Ten eerste wordt in artikel 34 van het Verzamelbesluit Energie VIII, een nieuw hoofdstuk XIX toegevoegd aan het Energiebesluit. Vanaf 1 januari 2023 wordt een premie toegekend voor de aansluiting van bestaande gebouwen op een warmtenet.²¹

Ten tweede komen er enkele verstrengingen inzake nieuwbouw. Zo voorziet artikel 36 van het Verzamelbesluit Energie VIII dat nieuwbouw moet voorzien in een lager warmteafgiftesysteem. Dit wijst op de maximale temperatuur dat het water in het verwarmingssysteem mag hebben. Een lagere temperatuur zorgt voor een zuiniger energiegebruik. Zo mag de ontwerpvertrektemperatuur van het warmteafgiftesysteem vanaf 1 januari 2023 nog maar maximaal 45°C bedragen.²² De doelstelling van de bepaling is dat nieuwbouw in de toekomst makkelijk kan overschakelen op meer duurzame opwekkers zoals een warmtepomp.²³

Ten derde worden er wijzigingen doorgevoerd inzake de EPC-labeling. Het betreft hier onder andere wijzigingen voor de gevallen waarbij een EPC moet worden opgemaakt na overdracht van een gebouw, met name een beperking van de geldigheidsduur van het EPC Bouw voor niet-residentiële eenheden van tot 5 jaar in plaats van 10 jaar.²⁴

Een laatste belangrijke wijziging betreft de bepalingen omtrent de duurzaamheidscriteria waaraan moet voldaan worden om in aanmerking te komen voor groenestroomcertificaten bij

²¹ Art. 7.19.1 Energiebesluit, zoals gewijzigd door het Verzamelbesluit Energie VIII.

²² Art. 9.1.12/4 Energiebesluit, zoals gewijzigd door het Verzamelbesluit Energie VIII.

²³ X, *Verwarming op lage temperatuur*, <https://www.vlaanderen.be/nieuwe-verwarmingsinstallatie-kiezen/naar-woningverwarming-met-warmtepomp-of-warmtenet/stap-2-verwarming-op-lage-temperatuur> (consultatie 4 juni 2023).

²⁴ Art. 9.2.11, §4 Energiebesluit, zoals gewijzigd door art. 42 Verzamelbesluit Energie VIII; de geldigheidsduur voor het EPC voor EPW-eenheden blijft tien jaar.

het gebruik van biomassa als energetische toepassing.²⁵ Deze wijzigingen waren noodzakelijk om in lijn te liggen met de herziene Europese hernieuwbare energierichtlijn.²⁶

12. Oorspronkelijk zou in dit Verzamelbesluit Energie VIII ook de verplichting worden opgelegd voor het installeren van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten.²⁷ Dit deel is echter niet meegenomen in het uiteindelijke wijzigingsbesluit na een negatief advies van de Raad van State met betrekking tot de rechtsgrond. Een wijziging van het Energiedecreet dat de rechtsgrond voorzag, was nog niet in werking getreden. Deze verplichting is daardoor doorgevoerd in het hierna besproken besluit van 17 februari 2023.

17-02-2023. Wijzigingsbesluit tot de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten

13. Het wijzigingsdecreet van 25 november 2022 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten betreft, voegde een artikel 7.7.3 toe aan het Energiedecreet. Hierdoor kreeg de Regering de bevoegdheid om natuurlijke personen of rechtspersonen te verplichten om fotovoltaïsche zonnepanelen te installeren. Op basis van deze rechtsgrond werd op 17 februari 2023 het Wijzigingsbesluit tot de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten goedgekeurd. Ditmaal kwam er wel een positief advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, hoewel met enkele opmerkingen, onder meer over het gelijkheidsbeginsel.²⁸ Het wijzigingsbesluit dient vooralsnog gepubliceerd te worden en is bijgevolg nog niet van kracht.

In dit wijzigingsbesluit wordt een nieuw hoofdstuk VII ingevoegd aan titel VI van het Energiebesluit. Dit nieuwe hoofdstuk legt een verplichting op tot het installeren van fotovoltaïsche zonnepanelen (PV) voor grote verbruikers.²⁹ Deze verplichting zal gelden voor

²⁵ Art. 6.1.16 Energiebesluit, zoals gewijzigd door art. 12 Verzamelbesluit VIII.

²⁶ Zoals opgelegd door art. 29 Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen.

²⁷ Zie bespreking hiervan in de adviezen van VTC nr. 2022/067 van 6 september 2022, het advies van de Minaraad nr. 2022/017 van 22 september 2022 en het advies van VREG van 26 juli 2022.

²⁸ Advies RvS afdeling Wetgeving, nr. 72.845/3 van 25 januari 2022.

²⁹ Art. 6.7.1. Energiebesluit, zoals gewijzigd door Besluit van 17 februari 2023.

gebouwen van publieke organisaties met een afname van meer dan 250 MWh enerzijds,³⁰ en bij grote elektriciteitsafnemers met een afname van meer dan 1 GWh anderzijds.³¹

De afnemers kunnen ook voldoen aan de verplichting door gebruik te maken van andere hernieuwbare energietechnologieën zoals een nieuwe windturbine, warmtekrachtinstallatie op de verbranding van biomassa of biogas als het geen biomethaan betreft of een nieuwe warmtepomp. De lijst hiervan wordt op 30 juni 2025 geëvalueerd.³² De afnemer kan ook als alternatief participeren in een project voor het plaatsen van hernieuwbare energietechnologieën.³³

Uiterlijk tegen 30 juni 2025 dient voldaan te zijn aan de verplichting.

20-01-2023. Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie

14. Het nieuwe besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie (hierna “Drinkwaterbesluit” of “Besluit”) geeft uitvoering aan de Richtlijn 2020/184 van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemde water (de “Drinkwaterrichtlijn”). Deze richtlijn is een herschikking en modernisering van de thans ingetrokken Richtlijn 98/83/EG.³⁴ Lidstaten hadden tot uiterlijk 12 januari 2023 de tijd om aan de inhoudelijke bepalingen van deze richtlijn te voldoen. Het Drinkwaterbesluit vervangt het oude Besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 (hierna “Oude Drinkwaterbesluit”).³⁵

Hier volgt een overzicht van de vernieuwende bepalingen in het besluit van 20 januari 2023.

³⁰ Art. 6.7.8, §1 Energiebesluit, zoals gewijzigd door Besluit van 17 februari 2023.

³¹ Art. 6.7.3, §1 Energiebesluit, zoals gewijzigd door Besluit van 17 februari 2023.

³² Art. 6.7.4, §1 en Art. 6.7.9, §1 Energiebesluit, zoals gewijzigd door Besluit van 17 februari 2023.

³³ Art. 6.7.4, §2 en art. 6.7.9, §1 Energiebesluit, zoals gewijzigd door Besluit van 17 februari 2023.

³⁴ Richtlijn (EU) 98/83/EG van de Raad van 3 november 1998 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water, ingetrokken door art. 26 Richtlijn 2020/184 per 13 januari 2023.

³⁵ Het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 2021

15. **Hoofdstuk 1** betreft het toepassingsgebied en herneemt in grote mate het Oude Drinkwaterbesluit. Het nieuwe art. 1, §3 Besluit geeft wel de mogelijkheid aan de minister om waterleveranciers aan te sturen door het vastleggen van Kritische Prestatie Indicatoren en indicatieve doelstellingen, zijnde een moderne manier voor de werking van bedrijven.³⁶ Art. 2 bevat de definities, en stelt een nieuwe opdeling voor tussen openbare, private en eigen waterleveranciers. De verplichtingen van het Besluit zijn afhankelijk van de opdeling.

16. **Hoofdstuk 2** betreft de kwaliteitsaspecten voor de levering van water bestemd voor menselijke consumptie. In belangrijke mate worden bepalingen van het Oude Drinkwaterbesluit overgenomen. Art. 4, §3 geeft de nieuwe verplichting dat genomen maatregelen gebaseerd moeten zijn op het voorzorgsbeginsel en omschrijft het standstillbeginsel. In afdeling 2 legt de Regering nieuwe verplichtingen op voor de aanleg en eerste ingebruikname van nieuwe watervoorzieningssystemen, waaronder een nieuwe meldplicht bij de opstart van nieuwe watervoorzieningssystemen aan de bevoegde overheidsdienst.³⁷ De derde afdeling beschrijft op gedetailleerde wijze de nieuwe risico-gebaseerde benadering voor de levering, behandeling, opslag en distributie van het water.³⁸ Hieronder vallen ook verplichtingen met betrekking tot het gebruikte materiaal in nieuwe installaties of bij herstellings- of verbouwingswerken. Artikel 12 regelt de te gebruiken stoffen bij waterbehandeling. Daar waar bijlage IV van het Oude Drinkwaterbesluit een limitatieve lijst van toegelaten stoffen voor waterbehandeling hanteerde, hanteert art. 12 van het nieuwe Drinkwaterbesluit nu de *algemene regel* dat de gebruikte stoffen onder andere niet schadelijk mogen zijn. Enkel gecertificeerde stoffen zijn toegelaten voor waterbehandeling. De minister kan hiervoor randvoorwaarden opleggen.

Afdeling 4 van hoofdstuk 2 (art. 13 tem 17) neemt in grote mate de verplichtingen met betrekking tot monitoring over, weliswaar met de nieuwe controleverplichting bij de tijdelijke opslag van water, zoals vaak gebeurt in ziekenhuizen, schepen, vliegtuigen etc.³⁹

³⁶ VR, *Parl. Doc. VI. Reg.*, 2023, 45/1, *Nota aan de Vlaamse Regering*, 16.

³⁷ Art. 6.

³⁸ Art. 7 tot 12 Drinkwaterbesluit.

³⁹ Art. 15.

17. **Hoofdstuk 3** betreft de kwantiteitsaspecten voor de levering van water voor menselijke consumptie. Er komt meer aandacht naar de monitoring van toegang tot water in de groep van kwetsbare en gemarginaliseerde mensen door het opstellen van verschillende actieprogramma's.⁴⁰ Het verzekeren van de waterlevering was reeds gedetailleerd geregeld in het Oude Drinkwaterbesluit en wordt overgenomen. Volgend uit artikel 4 lid 3 Drinkwaterrichtlijn, legt artikel 29 Drinkwaterbesluit een bijkomende focus op lekverliezen.

Het laatste inhoudelijke hoofdstuk, **hoofdstuk 4**, betreft informatie aan het publiek. Het Oude Drinkwaterbesluit legde reeds de ontsluiting op van heel wat gegevens, maar dit wordt nog verder uitgebreid.

18. **Bijlage 1** bevat verstrengde parameters. Er zijn bijkomende nieuwe chemische parameters, waaronder PFAS. Voor enkele reeds opgenomen stoffen wordt de norm verstrengd. Zo daalt onder meer de parameterwaarde voor lood van 10 µg naar 5 µg per liter. Op bepaalde vlakken gaat bijlage I verder dan de Europese norm, waaronder voor PAK's en perchloraten. De overname van de Europese norm voor nitriet leidt tot een lichte versoepeling.

19. **Nieuwe bijlagen** zijn opgesteld in verband met de informatie die aan het publiek ter beschikking gesteld wordt (Bijlage IV) en de informatieoverdracht omtrent het toezicht op de implementatie van het besluit (Bijlage V).

⁴⁰ Art. 22.

10-02-2023. De nieuwe hemelwaterverordening

20. Op 10 februari 2023 keurde de Vlaamse Regering een verscherpte Hemelwaterverordening van 2023 goed (HWV 2023).⁴¹ Om voldoende tijd te geven ter voorbereiding, treedt het besluit pas in werking op 2 oktober 2023. De Hemelwaterverordening van 2013 wordt opgeheven (HWV 2013).⁴²

De HWV 2023 is van toepassing op de omgang met, het gebruik van en de infiltratie, buffering en lozing van hemelwater afkomstig van verhardingen en overdekte constructies.⁴³

Enkele verstrengingen vinden plaats ten opzichte van de voorganger van 2013. De noodzaak voor de verstrenging werd ingegeven doordat de HWV 2013 onvoldoende rekening hield met evoluties inzake het klimaat. De verordening dient meer rekening te houden met weersextremen zoals hevige piekregenval en lange periodes van droogte. In huidige bespreking ligt de focus op de veranderingen ten opzichte van de HWV 2013, en niet op een integrale bespreking van de HWV.

21. Het toepassingsgebied wordt ten eerste uitgebreid. Zo is het besluit nu ook van toepassing op constructies en verhardingen kleiner dan 40m².⁴⁴ Vanaf 7 januari 2025 zijn de bepalingen ook van toepassing op omgevingsvergunningsaanvragen op het openbaar domein, met uitzondering van handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning vereist is.⁴⁵ Het onderscheid tussen openbaar en privaat domein werd als nutteloos beschouwd.⁴⁶ Zo valt ook de uitzondering voor het openbaar wegdomein weg.⁴⁷ Een laatste belangrijke uitbreiding betreft

⁴¹ B. VI. Reg. 10 februari 2023 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater, tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater (hierna: Hemelwaterverordening 2023).

⁴² Het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 15 juli 2016 en 26 april 2019; opg. Door art. 23 Hemelwaterverordening 2023.

⁴³ Art. 3 HWV 2023.

⁴⁴ Art. 3 HWV 2013 in vergelijking met art. 4 HWV 2023.

⁴⁵ Art. 4, 5^e lid HWV 2023

⁴⁶ *Parl. St. VI.*, 0135/3, 2022-23, "Verslag aan de Vlaamse Regering betreffende "Hemelwaterverordening van 2023", 2.

⁴⁷ *Ibid.*, 14.

de verplichting om ook een hemelwaterput te plaatsen bij uitbreidingen en verbouwingen met werken aan de afwatering, mits enkele afwijkingsmogelijkheden.⁴⁸

22. Een eerste verstrenging heeft betrekking op de minimale volumes van hemelwaterputten bij herbouw of nieuwbouw. Het oude artikel 9 Hemelwaterverordening 2013 maakte een onderscheid tussen eengezinswoningen en gebouwen andere dan eengezinswoningen. Bij eengezinswoningen volstond, ongeacht de grootte, een hemelwaterput van 5 000 liter.⁴⁹ In de Hemelwaterverordening 2023 varieert het volume van de hemelwaterput van het horizontale dakoppervlakte. Enkel bij een horizontale dakoppervlakte kleiner dan 80 vierkante meter volstaat een hemelwaterput van 5 000 liter. Grotere dakoppervlaktes leiden tot een volume van 7500 tot wel 10 000 liter.⁵⁰ De minimaal aan te leggen volumes worden ook vergroot voor constructies met meerdere wooneenheden. Zo is de volume voortaan minimaal 100 liter per vierkante meter horizontale dakoppervlakte.⁵¹

Ook voor andere overdekte constructies die geen enkele wooneenheid bevatten, is de plaatsing van een hemelwaterput verplicht. Er kan gebruik worden gemaakt van buffering of infiltratie indien er geen hergebruiksmogelijkheden zijn.

In tegenstelling tot HWV 2013, is er geen (gedeeltelijke) vrijstelling meer voor daken bedekt met een (gedeeltelijk) groendak. Indien het groendak een minimale opslagcapaciteit van 50 liter per m² bevat, wordt de oppervlakte voor het bepalen van het volume wel nog door twee gedeeld.⁵²

23. Naast de volumes van de hemelwaterputten, worden het buffervolume en de infiltratieoppervlakte van de verplichte infiltratievoorziening vergroot. Zo wordt de infiltratieoppervlakte verhoogd tot 8% van het afwaterende oppervlakte⁵³, en het buffervolume van de infiltratievoorziening tot minimaal 33 liter per vierkante meter afwaterend oppervlakte.⁵⁴

⁴⁸ Art. 4, 1e lid, °5 HWV 2023

⁴⁹ Art. 9, §1 HWV 2013.

⁵⁰ Art. 7, §1 HWV 2023.

⁵¹ Art. 7, §2 HWV 2023.

⁵² Art. 7, §6 3^e lid.

⁵³ Art. 8, §4, 1^e lid HWV 2023, in vergelijking met de eerdere norm van 4m² per 100m² afwaterend oppervlakte (Art. 10, §3, 1^e lid HWV 2013).

⁵⁴ Art. 8, §4, 1^e lid HWV 2023, in vergelijking met de eerdere norm 25 liter per m² afwaterend oppervlakte (Art. 10, §3, 1^e lid HWV 2013).

Indien omwille van technische redenen geen infiltratievoorziening kan aangelegd worden, wordt het buffervolume voor grote verharde oppervlakten eveneens vergroot.⁵⁵

24. Er komt een verplichting inzake het maximaal hergebruiken van het opgevangen hemelwater waar geen drinkwaterkwaliteit voor nodig is, waaronder toiletspoeling, kuiswater, wasmachine en buitengebruik. Het oude artikel 9, §2 HWV 2013 verplichtte enkel dat de hemelwaterputten werden uitgerust met aftappunten. Artikel 7, §4 HWV 2023 verplicht daarentegen dat er tevens aanvoerleidingen worden aangelegd naar elk toilet en naar de plaats waar de wasmachine is gepland, van elke aan te sluiten woongelegheden, en naar de tuin, indien aanwezig en dat het maximaal gebruikt wordt.

25. Een laatste belangrijke wijziging is dat de mogelijkheden tot collectieve voorzieningen duidelijker en beter gestructureerd worden opgenomen. Dit wordt mogelijk gemaakt door artikel 11 HWV 2023. Zo kan een collectieve voorziening worden aangelegd voor verschillende overdekte constructies of verhardingen. Aan de verplichting kan ook gedeeltelijk collectief voldaan worden. Dat voldaan wordt aan de normen dient afdoende aangetoond te worden in de omgevingsvergunningsaanvraag.

⁵⁵ Art. 9, 1^e lid HWV 2023.